

LIČNA HIGIJENA MUSLIMANA

Omer SIKIRA

Jedna od najvećih briga koju je islam pokazao naspram svojih sljedbenika svakako je briga o čistom, urednom, lijepom i prijatnom izgledu.

Poglavlje o postizanju i održavanju lične čistoće muslimana i muslimanke temeljito je, detaljno i krajnje jasno obrađeno kao jedan od osnovnih preduvjeta obavljanja ibadeta. Slobodno možemo kazati da ne postoji nijedna vjera koja je s takvom pažnjom i ozbiljnošću pristupila čistoći općenito i ličnoj higijeni. Neka nas to ne čudi, jer je i sam islam vjera čista od bilo kakvih nejasnoća i primjesa koje su prijašnje objave dovele do stepena neprepoznatljivosti uprkos njihovom božanskom porijeklu. Muhammed, s.a.v.s., kaže: „Držite se uvijek čisto i uredno, jer je islam čist i uredan“ (Ibn Hajjan), „Čistoća i urednost vode čovjeka ka imanu, a iman uvodi čovjeka u Džennet“ (Et-Taberani).

Ovo su hadisi koji nas ohrabruju i podstiču da naša briga o čistoći i higijeni bude konstantna i svakodnevna. Naša vjera nam nudi i rješenja kako ćemo postići da nam lična higijena bude svakodnevna obaveza i briga. Pet abdesta dnevno i najmanje jedan gusul sedmično garancija su postizanja i održavanja čistoće, urednosti i higijene.

Čovjek je stvoren slab, od zemlje, uzimanje hrane i pića je potreba svakog od nas. Svakodnevni poslovi i obaveze dovode čovjeka u stanje narušene čistoće i lične higijene i prisiljeni smo „vraćati“ svoje tijelo u prvobitno stanje urednosti i lijepog i čistog izgleda. Pranjem ruku prije i poslije jela, održavanjem čistoće usta i zuba, čišćenjem poslije obavljanja male i velike nužde, ispunjavamo imperativ naše čiste vjere i temeljni uvjet bez kojeg ne možemo obaviti jednu od najvećih obaveza, a to je namaz. Musliman koji čuva namaz obavljajući ga u džematu sa svojom braćom mora voditi računa o tome da njegova pojava i lik budu odraz čistoće vjere kojoj pripada.

Jednom prilikom je Allahov poslanik, s.a.v.s., rekao svojim ashabima, r.a.:

„Blago mutehallilunima iz mog ummeta“.

Ashabi ga upitaše: „A ko su mutehalliluni, Allahov poslaniče?“

„To su oni koji, kad se abdeste, dobro operu i isperu svoja usta i nos, i dobro operu nečistoću i prljavštinu između prstiju svojih ruku i nogu, i oni koji poslije jela očiste zube i uklone ostatke hrane koja je ostala između zuba. Zaista, melekima nema ništa teže i neprijatnije

* Omer Sikira, imam, hatib i muallim Medžlisa IZ Vltez

od toga da vide na čovjeku koji je u namazu, koji klanja, tragove i ostatke hrane koji su mu ostali između zuba nakon jela“ (Ahmed).

Kako samo detaljno i precizno Allahov poslanik, s.a.v.s., poučava svoje vrle ashabe i nas čistoći, urednosti, lijepom i prijatnom izgledu i šta, ustvari, znači i u čemu se ogleda lična higijena. Kad god slušamo o tome kako je islam vjera čistoće i kako od svojih sljedbenika traži da vode računa o svom izgledu i higijeni, ne možemo ne spomenuti, najblaže kazano, žalosne primjere koji se mogu primijetiti među pojedinim muslimanima kad su u pitanju njihova vanjština i higijena.

Bahat i neodgovoran odnos pojedinih muslimana prema čistoći općenito i ličnoj higijeni ostavljaju neprijatan dojam i pružaju ružnu sliku, čije, negativne posljedice svi osjećamo.

Neodgovoran odnos prema ličnoj higijeni nije samo privatna stvar pojedinca, jer posljedice nečistoće bihuzure i uznemiruju čitavu zajednicu i džemat. Tragično je i za svaku osudu i prijekor doživjeti bilo kakav vid neprijatnosti stajući u saf, rame uz rame do brata muslimana, u čijoj blizini, jednostavno,

nisi u stanju kako treba obaviti namaz usljed neugodnih mirisa i zadaha koji se oko njega šire. Na veliku žalost, takvi slučajevi postoje i, bez obzira koliko bili usamljeni i rijetki, na njih se mora ukazati i opomenuti.

Dovesti brata muslimana koji klanja pokraj tebe da nije u stanju disati zbog tvoje blizine, teška je povreda, prije svega ambijenta u kojem se nalaziš, a zatim i međusobnih bratskih veza i odnosa koji nas trebaju zbližavati. Neodržavanjem lične higijene stavljamo brata pokraj sebe na teško iskušenje koje ga tjera da gleda na to pokraj koga će stati u saf. Naročito je važno obratiti pažnju na ovo na šta smo kazali u toplim ljetnim danima, danima u kojima se malo više radi i izlaže nečistoćama kako ne bismo sebe i one oko nas doveli u neugodnu situaciju.

Zato je Allahov poslanik, s.a.v.s., posebno skrenuo pažnju svojim ashabima na petak i na samu džumu kako bi na najbolji način održavali svoju higijenu i sačuvali svu ljepotu i prijatnost atmosfere i ambijenta džume:

„Petak je mubarek dan koji je Uzvišeni Allah dao muslimanima, pa ko od vas hoće na džumu, neka se okupa“ (Ibn Madže).

O HUTBI:

Neki hatibi pogrešno dijele teme na one koje su u fokusu pažnje, o kojima se rado govori, o kojima i društvo rado raspravlja, i podržavajući želje, i čineći ugođaj džematu, oni samo te „atraktivne“ teme, izlažu sa svojih mimbera. Druge teme drže za ne tako važne, u žargonu struke kazano: „Staromodne“, „izlizane i otrcane“, kao i one „o kojima i vrapci cvrkuću“.

Međutim, određivši se za temu o ličnoj higijeni, ma kako to izgledalo svima dobro poznato, posve jednostavno i jasno, mi kroz dati sadržaj hutbe uviđamo da je autor uvidio problem i ustanovio kako je kod pojedinih vjernika ovo područje lične higijene, obzirom da dolaze u izravan doticaj sa drugima, izrazilo se kao problem u zajednici muslimana. O ovome autor hutbe veli: „Na veliku žalost, takvi slučajevi postoje, i bez obzira koliko bili usamljeni i rijetki, na njih se mora ukazati i opomenuti.“ Allahovoj dž.š. Knjizi a.š. i Njegovom Poslaniku a.s. hvala da problem čistoće ni u kojem vremenu, niti u bilo kojoj zajednici muslimana nije postojao, niti postoji kao problem zajednice, već kao pojedinačni slučajevi u zajednici. Jer su se propisi islama o ličnoj higijeni naprosto, u vidu kulture svakodnevnog života, u životnu praksu muslimana pretočili. Čak će za prevelike čistunce biti i uvreda o ovoj temi ikako muslimanima kazivati?!

Po mome mišljenju najprije bi trebalo akcentirati i inzistirati na pojmovnim razgraničenjima i definisanjima: Lična higijena po islamu; lična higijena muslimana; i općenito lična higijena čovjeka modernoga doba. Ovo bi učinili u kratko, tek toliko da bi naglasili i uočili razlike.

Uzmimo kao primjer propis o islamskom kupanju, gdje se očituje razlika u pogledu „mai-mustamela“ upotrijebljene vode, koja po islamskim propisima o higijeni ima biti odstranjivana ispod nogu kupača, za razliku od ovoga, mi sa malih ekrana, i iz filmova svakodnevnice, gledamo kupače kako iz kade, još uvijek pune vode i sapunice, izlaze i istog časa se, posušuju i oblače odjeću na sebe, što je po nekima i dovoljno, ali je to sa stanovišta islama, sve dok se ne istuširamo nedovoljno da bi se smatrali da smo izvršili gusul-islamsko kupanje, i prišli molitvi.

I kod abdesta – pranja ispred obraćanja Bogu veoma važno je podvući da ni abdest nije nikakvo simbolično pranje. Za abdest, neki teoretičari bolesnih srca i duša svojih, kažu kako to samo formalno i da ima duboko psihološko značenje, u smislu odstranjivanja osjećaja griže savjesti i krivnji usljed grijeha kod muslimana?! Nego, abdest je najprije stvarno i temeljito pranje, u kojem, kao i kod gusula, prethodno i sam kvalitet čistoće vode ima odlučujuću ulogu.

Dalje, uputno bi bilo istaći i odnos na relaciji: islamsko-lično, i lično-islamsko, i pokazati taj međuodnos uzajamnog davanja i primanja na način: Koliko sam ja islamom prožet i koliko sam sebe islamu podredio, toliko je on mene na najčovječniji i na najuzvišeniji način darovao!, pa tako i u pogledu moje higijene tijela.

Inače, hutba je izrečena u posve jasnoj i jezgrovitoj jezičkoj formi, klasičnog pristupa temi. Obzirom da je problem određen i lociran prema čovjeku unutar prostora mesdžida, to bih radije naslovio hutbu sa ovim dužim naslovom: „Lična higijena po islamu i lična higijena muslimana“, pa bih time, još u naslovu skrenuo pažnju da ono što je kod muslimana, nije i obavezno i islamsko.

Ishak ALEŠEVIĆ

O HUTBI:

1. Naslov hutbe je precizan, kratak i jasan, i to je za pohvalu;
2. Hutbu treba početi sa zahvalom Allahu, dž.š., i salavatom na Muhammeda, s.a.v.s.;
3. Hatib nije naveo ni jedan ajet, a ima ajeta koji govore o čistoći. Navest ćemo samo neke koji su se trebali naći u ovoj hutbi:

• إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ

Allah zaista voli one koji se često kaju i voli one koji se mnogo čiste. (Al-Baqara, 222);

• فِيهِ رَجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ

U njoj (džamiji) su ljudi koji vole da se često peru, a Allah voli one koji se mnogo čiste. (At-Tawba, 108);

4. Ajete i hadise treba, ako je moguće, navoditi na arapskom, a zatim na bosanskom jeziku;
5. Dobro je što hatib navodi izvore hadisa. Ipak, preporučujemo da se navode hadisi koji se nalaze u El-Buharijinoj i Muslimovoj zbirci hadisa i drugih muhaddisa iz Kutubu-s-Sitte;
6. Rečenice trebaju biti kratke i jasne. Npr. Hatib kaže: "Svakodnevni poslovi i obaveze dovode čovjeka u stanje narušene čistoće i lične higijene i "prisiljeni smo" "vratiti" svoje tijelo u prvobitno stanje urednosti i lijepog čistog izgleda."

Ovo moglo reći na slijedeći način: Svakodnevni poslovi ponekad dovode čovjeka u stanje nečistoće. Obavezni smo održavati čistim svoje tijelo, odjeću i prostor življenja;

7. Pretjerano je reći : *Tragično je i za svaku osudu i prijekor doživjeti bilo kakav vid neprijatnosti stajući u saf, rame uz rame do brata muslimana, u čijoj blizini, jednostavno, nisi u stanju kako treba obaviti namaz usljed neugodnih mirisa i zadaha koji se oko njega šire. Na veliku žalost, takvi slučajevi postoje i, bez obzira koliko bili usamljeni i rijetki, na njih se mora ukazati i opomenuti.*

To je ružno i suprotno Sunnetu, ali nije tragično.

Mr. hfz. Muhamed ef. ČAJLAKOVIĆ